

Най-рано кой ще подрани?
Кому сърцето не трае? —
Любко съ косички развяни
Къмъ школо припка, играе!

Пристига първи; школото
Още е глухо — нѣмѣ!
Деца прииждатъ... Селото
Се кже въ слънце и пѣе!..

*

Учи се Любко, научи —
Нѣмаше втори кат'него;
Похвали много получи —
Слънчице, сякашъ, огрѣ го!

Майка му плака отъ радостъ.
„Блазе ѝ, всѣки извика,
Че има рожба на младостъ —
Таткова лика-прилика“...

Лѣтото мина. Настана
Есень и тѣжна, и глуха.
Посърна — клюмна балкана,
Горнякътъ рано задуха.

Любко се шетна низъ село
Работа и той да хване,
И съ потъ обилень на чело
Майка вдовица да храни!

Кже не ходи, не скита —
Работа не се намира!
Кого не среща, не пита —
Нѣма! — сърце му примира..

*

Отиде Любко далеко —
Презъ деветъ села въ десето;
Прости се съ майка нелеко,
И дълго гледà селцето!

Глави се овчаръ, горкия:
Сива абичка облѣче,
Нарами пѣстра вулия¹⁾
И дрѣновъ кривакъ повлѣче...

Сутрина рано съ пѣтлитѣ
Става отъ камъкъ — постеля!
За него празникъ честити
Нѣма — и света недѣля!

Нѣма и сладка почивка,
Ни дума кротка и мила;
Майчина тиха усмивка,
Нито отъ татка закрила!

Нѣма кой да го пригледва —
За него всѣки нехае:
Самси вечера, обѣдва —
Майчина шетня не знае...

Намрази Любко отколе
Ратайско пусто теглило: —
Отъ тъмни зори новолі,
Вечеръ — до късно темнило!

*

Любко си писмо допрати:
„Маминко, поздравъ отъ мене —
На тебъ, роднини, познати
И на другари засмѣни!

„За тебъ все мисля, горчичка!
Безъ мене какъ се минавашъ;
Какво ли правишъ самичка —
Много ли по менъ тжгувашъ!

„Додѣ ми стадо да вода
Сутринъ и вечеръ — година;
Немилъ и недрагъ да ходя
По тая пуста чужбина!

„При тебе искамъ да бжда —
Да ядемъ хлѣбъ и солчица;
Да теглимъ, майко, оскжда,
Ала съсъ тебе, горчица!“...

*

Въвъ село майка тжгува —
Не знае какво да прави;
И тя на чужди слугува —
Какъ да си чедо избави!

И ней самичка додѣя
Неволя — жалба голѣма;
Нѣма, не стига за нея —
Какво ще правятъ и двама!

Топи се, чезне, нарежда —
По цѣли нощи не мигва;
Балкана често поглежда...
Дремне ли: — Любко пристигва?!

Насънь го вижда, говори
Съсъ него... пѣсень запѣе...
Но щомъ клепащи отвори —
Любко го нѣма при нея...

*

Ей люта зима настана.
Любкова майка се чуди
Какъ да му пише, горкана.
Да доде — да се не труди!

Тя ли не иска да доде! —
Колко го мисли, желае...
Но какво да му проводи,
И тя самата не знае.

Нали остана, горката,
На хурка — мжчна печалба;
Съсъ черни мисли въ душата,
И сърце въ тежка зной — жалба...

¹⁾ Овчарска кожена чанта — за хлѣбъ